

Skúsenosti s procesom posudzovania strategického dokumentu POH SR

Elena Bodíková

Abstract

Waste Management Plan of the Slovak Republic is strategic document that was approved by the Government of the Slovak Republic on February 22nd, 2012. The document was assessed according to the act 24/2006 Coll. on environmental impact assessment in 2011. The process lasted over four months and a great interest of public was recorded.

Úvod

Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky (POH SR) na roky 2011 – 2015 je základný strategický a plánovací dokument v oblasti odpadového hospodárstva SR. Bol vypracovaný na základe požiadavky zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch [1]; požiadavka na vypracovanie programov odpadového hospodárstva vychádza zo smernice 2008/98/ES o odpade [2]. Program sa vypracúva na obdobie spravidla 5 rokov. Ostatný POH SR bol schválený na obdobie rokov 2006 – 2010.

Ministerstvo životného prostredia SR poverilo vypracovaním POH SR 2011 – 2015 Slovenskú agentúru životného prostredia, Centrum odpadového hospodárstva a environmentálneho manažérstva. Toto pracovisko vypracovalo návrh dokumentu na základe výstupov z informačných systémov, ktoré spravuje, na základe výsledkov uvedených projektov a ďalších údajov, ktoré poskytli úrady životného prostredia a spoločnosti zaoberajúce sa nakladaním s odpadmi, ako aj ďalších dostupných údajov.

Strategický dokument

Dokument má celoštátnu pôsobnosť. V ňom sú zapracované požiadavky 7 európskych smerníc a dvoch nariadení. Aj preto je dokument veľmi rozsiahly, má 106 strán a 271 strán príloh. Obsah dokumentu zohľadňuje požiadavky zákona o odpadoch, má 5 kapitol a 6 príloh:

1. Základné údaje
2. Súčasný stav odpadového hospodárstva SR
3. Záväzná časť
4. Smerná časť
5. Rozpočet odpadového hospodárstva SR

Príloha 1: Mapová príloha

Príloha 2: Právny rámec odpadového hospodárstva

Príloha 3: Vyhodnotenie plnenia cieľov POH SR 2006 – 2010

Príloha 4: Nakladanie s odpadmi v jednotlivých krajoch SR

Príloha 5: Skládky odpadov

Príloha 6: Spaľovne odpadov

Správa o strategickom dokumente

Správa o strategickom dokumente podľa zákona č. 24/2006 Z. z. [3] bola takisto vypracovaná Centrom odpadového hospodárstva a environmentálneho manažérstva.

Správa má 72 strán, obsah správy zodpovedá prílohe č. 4 k zákonu č. 24/2006 Z. z. Správa uvádza nasledovné základné údaje o dokumente:

Územie: celé územie SR

Dotknuté obce: všetky obce začlenené do 79 okresov a 8 krajov

Dotknuté orgány:

- všetky orgány verejnej správy, ktorých záväzný posudok, súhlas, stanovisko ale bo vyjadrenie vydávané podľa osobitných predpisov podmieňujú povolenie programu, alebo ktorých vyjadrenie sa vyžaduje pred jeho prijatím alebo schválením
- Ministerstvo životného prostredia SR – Odbor environmentálneho posudzovania

Schvaľujúci orgán: Vláda SR

Schvaľovací proces

Text dokumentu bol pripravený na jar roku 2011, v máji bol po internom pripomienkovaní schválený operatívnou poradou ministra životného prostredia. Po jeho schválení bol dokument posunutý na posudzovanie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. Proces posudzovania trval viac ako štyri mesiace.

Po vydaní záverečného stanoviska Ministerstva životného prostredia bol dokument predložený na medzirezortné pripomienkové konanie. Počas toho konania prišlo k dokumentu 121 pripomienok, z toho 89 zásadných od 35 subjektov, z nich po rozporových konaniach bolo akceptovaných 116 pripomienok, z toho 88 zásadných a čiastočne boli akceptované 2 pripomienky, z nich 1 zásadná pripomienka.

Po zapracovaní všetkých akceptovaných pripomienok bol dokument predložený na prerokovanie Hospodárskej a sociálnej rade SR. Okrem dvoch oficiálnych rokovaní sa uskutočnilo neoficiálne rokovanie Rady, ktoré sa venovalo výlučne návrhu POH SR a uskutočnilo sa na pôde Ministerstva životného prostredia. Rada dokument odporučila na schválenie vláde SR s pripomienkami. Vláda SR napokon dokument schválila 22.2.2012 uznesením č. 69/2012.

Napokon Ministerstvo životného prostredia Program odpadového hospodárstva SR na roky 2011 – 2015 uverejnilo vo Vestníku MŽP SR č. 2/2012.

Proces posudzovania vplyvov strategického dokumentu

Program odpadového hospodárstva SR spĺňa všetky požiadavky na strategický dokument podľa zákona č. 24/2006 Z. z. Všetky materiály, ktoré sa týkajú procesu posudzovania, sú dostupné na adrese [4].

Proces posudzovania sa začal koncom mája 2011, kedy Ministerstvo životného prostredia SR predložilo oznámenie o strategickom dokumente listom zo dňa 26.5.2011. Následne bola zverejnená informácia o oznámení o strategickom dokumente. Verejnosť sa mohla vyjadriť k oznámeniu o strategickom dokumente do 11.6.2011. V tomto období neprišli žiadne pripomienky.

Ministerstvo životného prostredia SR stanovilo rozsah hodnotenia, ktorý bol 17.6.2011 uverejnený na enviroportáli [4]. Stanoviská verejnosti k rozsahu hodnotenia bolo možné zaslať do 28.6.2011. V tomto období boli Ministerstvu životného prostredia doručené pripomienky od dvoch subjektov, z ktorých iba jedna pripomienka sa týkala rozsahu hodnotenia. Všetky ostatné pripomienky boli k jednej z verzií návrhu strategického dokumentu, ktorý však nebol predmetom pripomienkovania.

Rezortný orgán doručil MŽP SR úplné znenie strategického dokumentu a správu o hodnotení strategického dokumentu dňa 6.7.2011. Správa o strategickom dokumente a samotný strategický dokument boli dňa 8.7.2011 zverejnené na webovej stránke

enviroportálu[4] a rozposlané dotknutým subjektom. Stanoviská verejnosti k správe o strategickom dokumente bolo možné doručiť do 28.7.2011. V tomto čase bolo doručených 371 pripomienok od 35 subjektov.

Dňa 20.7.2011 sa v kinosále GÚDŠ v Bratislave uskutočnilo verejné prerokovanie dokumentu, ktorého sa zúčastnilo niekoľko desiatok osôb. Z priebehu verejného prerokovania bol vyhotovený záznam. Po konaní verejného prerokovania bola uverejnená tlačová správa MŽP SR [5].

V mesiaci auguste sa uskutočnili stretnutia so subjektmi, ktoré zaslali závažné pripomienky a po vzájomnom prerokovaní boli relevantné pripomienky zapracované do dokumentu. Rezortný orgán po vyžiadaní zaslal Odboru environmentálneho posudzovania MŽP SR doplnujúce informácie vo forme vyjadrenia ku všetkým doručeným pripomienkam dňa 16.9.2011.

Následne odborne spôsobilá osoba podľa zákona č. 24/2006 Z. z. vypracovala posudok, ktorý bol odovzdaný MŽP SR dňa 3.10.2011. Na základe neho Odbor environmentálneho posudzovania MŽP SR vydal dňa 12.10.2011 záverečné stanovisko, ktoré odporúča schválenie strategického dokumentu za dodržania odporúčaní na prepracovanie, dopracovanie a úpravu návrhu strategického dokumentu.

Vyhodnotenie pripomienok

Na zjednodušenie spracovania pripomienok k strategickému dokumentu bol vypracovaný materiál Vyhodnotenie pripomienok k hodnoteniu strategického dokumentu Program odpadového hospodárstva SR na roky 2011 – 2015. Tento materiál je rozsiahly, má 122 strán. Z 371 doručených pripomienok iba 12 pripomienok od 2 subjektov (Ministerstva vnútra a Ministerstva obrany) sa týkalo Správy o strategickom dokumente, všetky ostatné pripomienky boli venované samotnému strategickému dokumentu.

Pripomienky k strategickému dokumentu zaslali nasledovné subjekty:

- 12 ústredných orgánov (Úrad vlády SR a ministerstvá)
- 6 samospráv krajov
- OÚ ŽP Nové Mesto nad Váhom
- Recyklačný fond
- 5 zväzov a asociácií výrobcov a podnikateľov
- 7 súkromných spoločností
- 3 mimovládne organizácie
- účastníci verejného prerokovania strategického dokumentu

Viacero pripomienok obsahoval aj odborný posudok vypracovaný odborne spôsobilou osobou podľa §13 zákona č. 24/2006 Z. z. Pripomienky sa týkali Správy o strategickom dokumente, aj samotného strategického dokumentu. Odborne spôsobilá osoba rokovala s vybranými subjektmi, ktoré zaslali (podľa jej názoru) najzávažnejšie pripomienky k dokumentu. Okrem toho sa uskutočnilo rokovanie so spracovateľmi POH SR a odborne spôsobilou osobou za účelom objasnenia si niektorých výhrad (pripomienok) odborne spôsobilej osoby a pripomienkujúcich subjektov, predovšetkým neziskových mimovládnych organizácií.

Posudok odborne spôsobilej osoby podľa zákona č. 24/2006 Z. z. bol vypracovaný veľmi precízne a podobne ako samotný dokument bol rozsiahly, mal 60 strán.

Pripomienky uvedené v posudku boli rovnako zapracované do strategického dokumentu. Je potrebné povedať, že samotný strategický dokument bol po zapracovaní pripomienok výrazne vylepšený [6], aj keď nebolo možné vyhovieť všetkým pripomienkam, mnohé

z nich boli protirečivé, nakoľko záujmy jednotlivých pripomienkujúcich subjektov sú vo vzájomných rozporoch.

Záver

Proces posudzovania strategického dokumentu je významným nástrojom zapojenia verejnosti do prípravy strategického dokumentu a je jedným z najdôležitejších prejavov demokracie. Prínos procesu posudzovania v prípade strategického dokumentu Program odpadového hospodárstva SR na roky 2011 – 2015 bol dôležitý a užitočný, čo potvrdili aj predstavitelia Hospodárskej a sociálnej rady SR, keď na svojom rokovaní vyjadrili názor, že takto by sa mali pripravovať všetky dôležité dokumenty celoštátnej pôsobnosti. Na druhej strane, významne sa predĺžila doba prípravy a schvaľovania dokumentu, od prípravy po konečné schválenie vládou SR uplynulo takmer 9 mesiacov, čo v niektorých prípadoch môže byť prekážkou pri flexibilnom schvaľovaní potrebných dokumentov.

Použitá literatúra

Zákon č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 98/2008/ES o odpade a o zrušení určitých smerníc

Zákon č. 24/2006Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

<http://eia.enviroportal.sk/detail/program-odpadoveho-hospodarstva-slovenskej-republiky-na-roky-2011-2015>

<http://www.minzp.sk/tlacovy-servis/tlacove-spravy/tlacove-spravy-2011/tlacove-spravy-jul-2011/plan-odpadoveho-hospodarstva-procese-sea.html>

<http://www.sazp.sk/public/index/go.php?id=2095&lang=sk> alebo

<http://www.minzp.sk/sekcie/temy-oblasti/odpady-obaly/poh/poh-2011-2015/>

Ing. Elena Bodíková, PhD.,
Centrum odpadového hospodárstva a environmentálneho manažérstva,
Slovenská agentúra životného prostredia,
Hanulova 5/D,
84440 Bratislava,
elena.bodikova@sazp.sk